

Pere Vergés i Villalonga

La Rebotiga

Un entreteniment

Algú va dir:

*" Es millor encendre una espelma
que queixar-se de la foscor"*

*

A Margaritha

Vilanova i La Geltrú i Zürich, Maig - Octubre de 1998

La Rebotiga

La botiga rendia, anava bé. El propietari, el senyor Vilaplana, no tenia motiu per queixar-se dels beneficis, i estava content. Per això, junt amb el seu bon caràcter i amb la seva ambició moderada, el senyor Vilaplana irradiava serenitat i tolerància. El resultat era que els seus empleats, tres dependents, un empleat de magatzem i un ajudant a temps parcial, gaudien d'un bon ambient de treball dins d'aquella botiga situada aquell barri de gent benestant de Barcelona. A dins gairebé no es produïen conflictes ni tensions de cap mena i si se'n produïen els entrava algú de fora.

No se la podia definir ni com Merceria ni com Gènere de Punt ni com de venda de cotilles, era una mica de tot plegat. El pare d'en Vilaplana ja l'havia adaptat a la parròquia, principalment femenina, d'aquell barri. Un barri on molts dels seus homes, sense ser-ne obligats portaven corbata per anar a la feina, i les dones tenien a casa qui els la feia.

Per això a l'aparador només hi era escrit amb lletra de mida discreta: "Vilaplana". Vilaplana i prou, res més. Amb els anys, la parròquia habitual, quan hi anaven s'havien habituat a dir simplement: "Vaig a Vilaplana." Eren dones que generalment hi entraven per comprar-hi d'aquelles coses íntimes i personals. De les que es porten sota el vestit; vaja!

D'aquella botiga, la rebotiga era àmplia, espaiosa i que també s'utilitzava com a "punt de trobada" Era sobretot "l'espai" d'en Ramon Llobet. Un home ordenat, meticulós i molt eficient quan es responsabilitzava d'alguna cosa. Un empleat de confiança sense càrrec determinat que feia de tot i ben fet. D'aquella mena de persona que serveix més per rebre instruccions que per manar. Era la mena de personalitat que se sap adaptar bé al superior que té

autoritat sense ser autoritari. Per això en Llobet i en Vilaplana, sense ser-ne massa conscients formaven un "equip de treball" gairebé perfectament acoblat i molt eficient.

A en Vilaplana, tenint en Llobet com a col·laborador, no li calia donar gaires instruccions per a què la "infraestructura" de la seva botiga rutllés. En Llobet era d'aquells col·laboradors que només se sap el que valen quan falten. Tot "un manetes", manyós, improvisador, se sabia sortir de les situacions més imprevises. Tant arreglava un pany, com una avaria elèctrica, o la persiana de l'aparador. En aquella botiga no hi entrava ningú a reparar res.

Menys escollir el gènere, la comptabilitat i la venda al públic, es pot dir que en Llobet s'ho manegava tot ell sol. I en Vilaplana, que era prou intel·ligent per no aprofitar-se de la mena de ser d'en Llobet, li ho valorava tant amb el tracte com amb el sou. Per això sentint-se valorat com col·laborador i persona, sense tenir-hi un càrrec definit, en Llobet era feliç dins del seu reduït regne de la rebotiga de ca Vilaplana.

Dins la feina vestia una bata de color marró clar que li queia bé. Tot i anant amb bata el seu aspecte era agradable, gaire bé elegant. Sempre anava ben afaitat. Duia el cabell, que ja li platejava, una mica llarg, i ben arreglat. Cada dia es canviava de camisa i sempre tenia les ungles netes i curades.

Amb corbata l'aspecte d'en Llobet hauria fet perfectament joc dins de qualsevol despatx de direcció. No era un home alt, amb els seus 172 centímetres se'l veia de figura esvelta i proporcionada. La panxa als seus 54 anys només se li insinuava una mica.

Amb papers no podia demostrar gaires anys d'estudi, però autodidacte nat i curiós per saber com era, dedicava més temps a la lectura que a la televisió.

Havia viscut alguns anys a l'estranger i es pot dir que en Llobet disposava d'un ventall de coneixements generals molt considerable. Tant en Vilaplana com les dependents ho havien notat i el respectaven. Elles li feien consultes de tota mena. Tant si es tractava de trobar una paraula per un ""mots encreuats"", com per saber on parava el campanar gòtic més alt d'Europa. I en Vilaplana, quan pensava anar a l'estranger per negocis, també en parlava amb en Llobet per assessorar-se.

L'edat, l'experiència i la mesura d'en Llobet era la causa que les dependents quan se sentien amoïnades per alguna cosa es descansessin amb ell. Ell que les sabia escoltar amb atenció i moltes vegades aconsellar

Com aquella tarda que la Magda va entrar a la rebotiga amb el cap baix i amb posat d'abatiment va seure al tamboret i es va lamentar:

-No sé el que em passa. Em fa mal tot i no em fa mal res. Sento una mena de tristor dins meu. Fa dies que menjo sense gana. Sembla com si hagués perdut les ganes de viure.

Per dir alguna cosa, en Llobet digué:

-Sí, et veig empicada. Fas cara d'enyorament. ¿Que penses en algú que tens ganes de veure i fa temps que no l'has vist? A la teva edat això ja passa.

-Ai! senyor Llobet, vostè ... sempre insinua en la mateixa direcció... No!.. No enyoro ningú en concret! ¿Que es pensa vostè ?

En Llobet serè, però lleugerament picat per la reacció de Magda, va deixar anar:

-Doncs, potser t'has espatllat de pit!

-¿Espatllat de pit? ¿Que vol dir? No ho havia sentit dir mai, això de "espatllat de pit" -I la Magda, que tenia un pit bonic i gens espatllat, baixant els ulls cap la seva pitrera preguntà:

-¿Què vol dir això?

-Això se sap quan es comprova que tens un braç més llarg que l'altre.

"Òndia! Un braç més llarg que l'altre!" -Exclamà l'Andreu, l'ajudant de Llobet, que escoltava mentre ordenava uns albarans.

La Magda va reaccionar estirant els braços endavant amb les mans juntes i en Llobet amb suficiència i autoritat va intervenir:

-Així no es veu. T'ho ha de mirar una persona que ho sàpiga fer. Una veïna de casa els meus pares ho sabia fer i quan jo tenia la teva edat i em vaig "espatllar de pit", em va arreglar. Ho vaig veure fer tantes vegades que ho vaig aprendre a fer. He arreglat algunes persones. No és difícil fer-ho. Només és necessari la cooperació de qui està espatllat i concentració per part de qui ho fa.

La Magda, sensible a pràctiques esotèriques, la medicina alternativa i ja gairebé addicta a la sopa de farigola, va reaccionar proposant a en Llobet:

-¿Vostè no em podria mirar si n'estic d'espatllada de pit?

En Llobet tot estarrufat i parlant amb parsimònia, com un guru:

-Es clar que sí dona! Però és cosa de tenir-me confiança, sinó no val la pena. Ara tot ho arregleu amb pastilles i supositoris. Anys endarrera la gent s'havia d'espavilar perquè no hi havia "seguro". Cada vegada que s'avisava el metge s'havia de pagar trinco-trinco. Encara recordo que quan s'avisava el metge, que vingués a casa, la meva mare li tenia apunt el diner, i sabó i tovallola neta per rentar-se les mans.

La Magda convençuda i mig preguntant:

-Senyor Llobet, si us plau, miri'm si estic espatllada de pit. Home!

-On? Aquí? No sé si... Mira..., si vols... ho farem demà al matí. El senyor Vilaplana m'ha dit que demà no vindrà. Ho fariem a primera hora quan no teniu feina a

la botiga.

-Sí. Sí. D'acord. ¿Haig d'estar dejuna? Amb l'estomac vuit? o puc esmorzar una mica?

-Com tu vulguis. Però no mengis massa. La panxa massa plena sempre fa nosa.

En aquella botiga on les novetats eren poques i banals, la notícia mig deformada que Llobet "arreglaria de pit" a la Magda, va crear una mena de suspens en l'ambient. La Nuri es palpava amb la punta del dit la pitrera per si hi trobava res d'espatllat i la Júlia amb els braços estirats cap endavant intentava trobar-hi una diferència de llargada. Deia que ella també sentia un "no sé que" dins seu.

L'endemà matí quan s'obrí la botiga el "suspens" encara seguia en l'ambient. Tot "el personal" era ansiós de veure "arreglar" la Magda.

En Llobet que pensava en tot i era conscient que no podria evitar la presència de les altres "noies" a l'experiment, es va assegurar que el timbre que anunciava dins la rebotiga quan s'obria la porta principal funcionés bé.

No va trigar gaire i totes tres, Nuri, Magda i Júlia i entraren a la rebotiga. La Júlia amb un to d'impaciència anuncià:

-Ara és un bon moment senyor Llobet, no tenim cap client!

-Doncs som-hi! Digué el Llobet.

Amb l'Andreu, la Júlia i la Nuri d'espectadors en Llobet va fer situar la Magda, descalça, d'esquena contra la paret. Li va recomanar que sobre tot hi recolzés bé les espatlles, mantingués els peus ben junts i és relaxés

Tot seguit, en Llobet, davant d'ella, allargant les dues mans, li va agafar amb els dits els dos polzes. Va estirar-li els braços cap avall, paral·lels al cos, i

poc a poc els va anar pujant fins que els va tenir en creu. Tot recomanant-li, una vegada més, que mantingués tota l'esquena contra la paret, ell, ben poc a poc, anà reculant ajuntant-li els braços fins que els dos polzes d'ella van arribar davant del nas d'ell.

Dins un silenci absolut, en Llobet, mantenint els dos polzes de Magda davant del seu nas, va quedar mirant-se'ls uns segons. Després en veu pausada i baixa digué:

-Sí. Em sembla que sí.

-¿Sí qué?- preguntà amb veu ansiosa la Magda.

-Ho tornarem a fer. Vull anar segur!

-¿No ho ha vist si estic espatllada?

-No vull dir res. Ho tornarem a fer. ¿Oi que ara ja saps com va la cosa? Amb una segona vegada serà més segur.

La segona vegada els polzes de la Magda, gairebé tocant el nas d'en Llobet, no van quedar igualats. En Llobet, amb les mans de la Magda entre les seves, sentencià.:

-Sí Magda. Estàs espatllada de pit!

La Júlia: On et fa mal Magda?

La Nuri: ¿I ara què?

L'Andreu : Renoi! Té un braç més llarg que l'altre!

En Llobet veient la preocupació a la cara de Magda li digué:

-Si vols t'arreglo.

-I com m'arreglarà? Fa mal? No seria millor anar a veure un especialista?

-No dona, no. Ja que hi som posats t'ho faig ara i si quedes bé, demà ja faràs una altra cara.

-De debò senyor Llobet? Com m'ha d'arreglar?

-¿Ara li escurçarà un braç?- digué l'Andreu.

La mirada del senyor Llobet a l'Andreu fou punxant mentre deia:

-No li facis cas Magda. No t'escurçaré res. Mira, calça't i seu en aquest tamboret.

Amb una mica de recel la Magda obeí. En Llobet li va explicar el procediment per fer "l'arreglo":

-Magda, asseguda com ets, manté les dues mans a la falda, el cap dret i el cos relaxat, tant com puguis. Ja sé que no és fàcil, però intenta fer-ho.

Jo, darrera teu, amb una mà a cada espatlla teva, apuntalaré el meu genoll al mig de la teva espinada. Quan tu menys t'ho esperis -és important que tu no sàpigues quan- faré una estrebada, seca, ràpida, contra el meu genoll. Només un instant, No tinguis por. He!

-Senyor Llobet que no vull anar a parar a Urgències jo! No em farà mal oi?

-No, dona no. No saps que jo a vosaltres no us faria mal per res del mon? Pot ser només notaràs un petit "crec" al mig del pit i prou. No te n'adonaràs gens. Es cosa de segons.

La Júlia a l'orella de la Nuri:

-¿El "genoll al mig de l'espinada" ha dit? ¿Vols dir que sap el que fa...?

La Nuri es mossegà el llavi inferior sense dir res. I l'Andreu en sentir: "el genoll al mig de l'espinada" i "faré una estrebada" es quedà amb la boca oberta i ulls de granota.

En Llobet darrera la Magda:

-Au, prepara't. Estigues tranquil-la. T'agafo les espatlles, apuntalo el meu genoll a la teva esquena... i quan menys t'ho pensis... un, dos... un, dos... un... dos..... tres! Ja està.

Veus com no ha passat res Magda! ¿Que, has notat el "crec"?

La Magda:

-Sí, sí, he notat el "crec". El "crec" de la sivella del sostenidor que amb l'estrebada que m'ha fet, ha petat!

Els colors pujaren a la cara d'en Llobet que no s'esperava aquesta resposta ni que la sivella del sostenidor de Magda petés. Vermell com un tomaquet

i dins la seva torbació, per dir alguna cosa digué:

-¿Oi que ara respires millor?

-Home, amb el sostenidor fluix, doncs sí, sembla que sí que respiro millor. Em sento més lliure.

En Llobet encara ruboritzat per l'inesperat trencament de sivella, per sortir de la situació digué:

-Au, torneu a fora que si entren clients... Tu Magda fes-te una tassa de tíl·la si creus que et fa falta...

-Abans vaig a mirar com ha quedat la sivella. No m'agrada anar tant "suelta".

En Llobet no va dir res, només va saber gratar-se el clatell.

L'endemà la Magda va entrar amb un somriure d'orella a orella i sorprenent els altres va dir:

-Bon dia tothom! Ai! que bé que em trobo. Ahir vespre vaig sopar amb una gana... He dormit com un àngel, creieu-me. Diumenge aniré a la platja, vull posar-me "morena"!

La Júlia:

-Així aquella estrebada d'ahir, t'anat bé pel que sembla. Oi?

-Doncs es veu que sí. Gràcies senyor Llobet. Moltes gràcies! Ja torno a tenir ganes de viure. Aquest vespre m'agradaria anar a sopar a fora. Telefonaré un noi que conec...

En Llobet:

-Ho veus dona? Ho veus! No hi ha com tenir confiança. Tenir fe, sigui amb el que sigui. Tenir il·lusions!

La presència d'en Llobet a la rebotiga omplia aquell espai d'humanitat, de calor humana i quan alguna de les dependents, feta enrabiada per alguna clienta massa exigent, paparra i mal educada, arribava a un estat de nerviositat límit, quan estava que trinava al màxim, la rebotiga servia també de gabinet de psicòleg. Era el lloc on es desfogaven. I era en Llobet qui, quasi sempre, aguantava tots els

ruixats d'ira i d'emprenyament d'elles, intentant calmar-les amb paraules d'ànim i consol:

-Ai! senyor Llobet no sap quina "tia" he hagut d'aguantar. Ha entrat a la botiga fumant, sense saber el que volia. Ho ha tafanejat tot, tot!, cregui'm. M'ha demanat que li anés a comprar tabac. Ha deixat cagar el seu gos davant la caixa. Caca d'aquella tova, sap? Ha estat una hora emprovant-se guants, mossegant-los per treure-se'ls. Finalment m'ha comprat només un metre de cinta rosa pel gosset i exigeix que li portem a casa avui mateix. Avui mateix! la barruda! M'ha pagat les 45 pts. amb un bitllet de 5000! I he pogut veure que portava xavalla. Si l'hagués vista senyor Llobet escampant la cendra de la cigarreta per sobre el taulell! Un espantall! La mala... He tingut ganes d'esgarrapar-la, cregui'm... Estic que trino.

-I tu que has fet?

-Jo? res. Què havia de fer? Jo dient-li: "No te importància senyora , ja ho netejaré. Son coses que passen. Com vostè mani senyora . No faltaria més. Com vulgui. A la seva disposició senyora " Ai! senyor Llobet, li haguera tret els ulls, cregui'm!

Aquestes erupcions de ràbia dins la rebotiga no eren molt freqüents, però es repetien de tant en tant. El ritual era sempre el mateix: Explosió per part de qualsevol dependenta -alguna vegada de dues al mateix temps- paciència de Llobet escoltant com un psiquiatre i tot seguit fer una tassa de tíl·la amb tres saquets.

A en Llobet la situació el preocupava una mica. Pensava: "Pobres noies! tot el dia gairebé dretes i haver de suportar certes coses" També el senyor Vilaplana era el corrent de tot i comprenia les dependents, però recomanava: "Paciència i resignació son coses del negoci i de la feina; per sort no tota la clientela és així; en tenim de molt amable i simpàtica, oi?" i tenia raó.

Una tarda poc abans de tancar i després d'una forta explosió de ràbia de la Nuri, que faltà poc perquè acabés amb un atac de nervis, en Llobet va quedar molt impressionat. Degut a la impressió rebuda, en Llobet va recordar haver llegit en algun lloc, que al Japó alguna empresa havia posat a disposició del seu personal uns "despatxos" preparats ad hoc, on hi havia uns ninots-manequins que eren la reproducció dels superiors. Dels que manaven, vaja!

Quan algun subordinat s'excitava per l'arbitrarietat, mal tracte, o la duresa de les ordres rebudes i sentia ganes de clavar un clatellot al seu superior immediat -com que generalment es reprimia- tant aviat com podia, es traslladava al "despatx" on hi havia el ninot-imitació corresponent al seu superior i allà dins, sol, en la intimitat, es desfogava insultant, maltractant i apallissant-lo sense límits.

Tot hi era permès, puntades de peu al cul, estirades de cabells, fer-li botifarra, clatellots de tota mena etc.

Això, deien, psicològicament anava molt bé perquè evitava molts atacs de nervis, "suavitzava l'ambient" dins l'empresa, evitava que baixés la producció per excessos de ràbia i per tant millorava el rendiment.

El senyor Llobet, més que res pensant en l'aspecte psicològic que en la producció, perquè en el fons, ell que no tenia fills estimava "les noies de la botiga" -com en deia ell de les dependentes-, un dia es va atrevir, emparat en la confiança que sabia li tenia el senyor Vilaplana, a parlar-li dels ninots que empreses japoneses posaven a disposició del personal.

El senyor Vilaplana, que si tenia qualitat d'home pràctic era poc amic de prendre decisions ràpides, va dir-li:

-Senyor Llobet, això que diu que fan els japonesos em sembla una molt bona idea, però no voldrà que

posem aquí un maniquí amb la meva cara perquè les noies l'apallissin. Jo les tracto bé. Jo no les faig enrabiari he!

-Prou que ho sé i ho veig senyor Vilaplana... Jo havia pensat en un ninot amb una cara indeterminada de dona. Vestida com alguna de les clientes que ens visiten, amb una expressió de cara tirant a antipàtica. Com la d'alguna "tia" de les que de tant en tant entren a la botiga.

-Ja ha pensat senyor Llobet en el consum de ninots que tindriem? Miri que el que dieu vós d'apallissar sense límits pot destrossar-ne més d'un amb poques pallisses. Un maniquí fet per encàrrec com el que proposeu deu n'hi do el que deu valer.

-Si senyor Vilaplana ja hi he pensat ja... Però ¿I si el maniquí ens el féssim nosaltres mateixos?

-Home! Jo de fer ninots no en sé gaire i, francament posar-me a fer un ninot de sexe femení de mida natural no m'entusiasma gens. Miri senyor Llobet, si vós us en voleu encarregar i fer-ho, junt amb l'Andreu, teniu mà lliure fins una quantitat raonable. Aneu madurant el projecte i si trobeu possibilitat de fer-ho a bon preu, teniu la meva aprovació. La idea em sembla bona i les nostres dependents se'n poden beneficiar desfogant-se quan ja no puguin més. Quan tinguin els nervis crispats.

En Llobet, tot estarrufat per dins amb l'aprovació de la seva idea pel seu superior, va acollir la responsabilitat de fer el ninot. El projecte que se li havia encarregat va ocupar bona part del seu cervell i els primers dies se'l veia per estones amb la mirada absent, amb el pensament lluny. Ningú sabia que el que preocupava en Llobet era: com i de quin material havia de construir un cos de dona.

En algun moment havia pensat en adquirir una d'aquelles nines de mida natural que s'inflen. Havia sentit dir que les venien els Sex-shops però no

s'atreuia entrar en un Sex-shop i demanar una dona infable. També pensava que una dona infable no seria prou consistent per rebre pallisses i en Llobet cavil·lava i cavil·lava sobre el seu projecte; sobre com construir a bon preu un cos de dona resistent als clatellots.

Fins aquell dilluns de mitjans de juny, en que en Llobet, caminant pel seu barri, va veure uns nois carregats amb diverses andròmines. Un d'ells portava un bust de modista. Un d'aquells busts que les modistes utilitzen per emprovar els vestits. Busts sense cap ni braços, una mica mamelluts i per cames, només un pal amb un trespeus.

La visió d'aquell bust carregat a l'espatlla del noi li va encendre la bombeta de la imaginació i per un instant ja el va veure vestit de dona i a la rebotiga. Va accelerar el pas i preguntà al noi:

-Escolta'm, on aneu amb tot això?

-Ho portem que ens ho guardin. Es llenya pel foc de Sant Joan.

-¿Pel Foc de Sant Joan?- digué en Llobet -. Escolta: ¿Em vens això que portes? Te'n dono 400 pts.!

El noi va descarregar-se del bust deixant-lo dret i cridà els altres. Al voltant del bust es va formar una pinya deliberant. Els nois eren cinc i van calcular quant valdrien cinc "gelats" dels que venien al bar de la cantonada. Van fer el tracte de compra-venda per 900 pts i en Llobet, veient que estava a punt d'aconseguir un cos de dona que aguanyaria algunes pallisses, ho va arrodonir fins a mil, a condició que li'l portessin fins al portal d'on vivia, que era molt a prop d'on eren. De fet, li avergonyia carregar amb aquella andròmina en ple dia pel seu barri.

En Llobet vivia al carrer Guillerries de Barcelona, tocant la Plaça del Diamant al barri de Gràcia. La seva joventut, però l'havia passada vivint al Carrer d'Emile Zola del mateix barri. Nom que fou canviat

ràpidament en instal·lar-se la dictadura a Espanya l'any 1939. De jove i el seu pare i ell cantaven al cor de caramelles Els Pions que tenia el local social en el bar que porta el mateix nom. Per això el Llobet, com a mínim un cop a la setmana és reunit amb amics seus d'infància, l'Anselmo, el Mingo, en Soler, en Borràs, en Peret i algun altre, en aquell bar. Sobretot no hi mancava mai els dijous vespre, on després de menjar del bon bacallà que en Vicenç -l'amo- tant bé sabia cuinar, feien unes partides de "Botifarra" per pair-lo. Per ell "anar als Pions els dijous" ja s'havia convertit en un ritual, necessari dins les seves habituds més arrelades.

Molts caps de setmana anava a Vilanova i La Geltrú. L'Anselmo hi tenia una segona residència i una barca i quan el temps era favorable, sortien junts a pescar.

La Maria, la dona d'Anselmo, quan pescaven algun calamar els feia amb arròs i tots tres, recordant aquells temps quan de vailets jugaven a "Llúcies" i "Cavallfort" pel barri de Gràcia de Barcelona, es llepaven els dits.

Era de feia molt temps soci del Museu del Mar de Vilanova i La Geltrú, una entitat creada amb molt idealisme i esforç de tota mena, per gent que estimen la mar vilanovina.

Deia que Vilanova li agradava per moltes raons. Per la rambla, pel barri de mar, pel de la Geltrú i perquè el monument a Francesc Macià que hi ha a la rambla, tocant a mar, li agradava molt més que el que hi ha a Barcelona a la plaça de Catalunya. Opinava que el de Barcelona és una monstruositat. No se'n sabia avenir de com els barcelonins, fossin del pensament polític que fossin, toleressin aquell enorme manyoc de ciment i pedra. Un energumen que destrueix la vista cap la plaça de Catalunya, quan es mira des de Canaletes. Deia: Com s'ha pogut realitzar una cosa

així? i no se'n sabia avenir del fet.

A la botiga les dependentes, sobre tot la Júlia, que era malpensada de mena i propensa a "preocupar-se" pels altres, quan es referia a Llobet insinuava que si ell anava tant a Vilanova era, perquè hi deuria tenir alguna "mandangüela". "Torna sempre tant content quan hi va" deia ella. Però el fet és que no en sabien res de la vida sentimental d'en Llobet.

Un diumenge, a Vilanova, a casa de l'Anselmo, mentre es llepaven els dits menjant dels musclos que aquell mateix mati havien anat a fer, passat l'ermita de Sant Cristòfol, sota Els Colls, en Llobet explica la responsabilitat que tenia de fer un maniquí, i que afortunadament ja havia aconseguit el cos; només li mancava el cap i vestir-lo.

-I com penses vestir-lo?- li preguntà la Maria -la muller d'Anselmo.

-Com alguna que entra a la botiga. Antipàtica. Amb aspecte d'anar bé de butxaca, carregada de luxe, mal educada, exigent i arrogant. Penso anar a mirar en alguna casa de Second-Hand a veure que puc trobar.

-Calla! Em sembla que a l'armari tinc un vestit jaqueta i alguna peça més que ja no uso. Hauria d'escurçar-hi la faldilla i ja no val la pena. Qui sap si et pot servir. Després ho miraré.

Així va ser com en Llobet aquell diumenge vespre arribà a casa amb un paquet de roba de dona pel "seu" maniquí. Li faltà temps per fer-li l'emprova i quedà satisfet en comprovar que aquella roba li queia bé.

Al dia següent en Llobet decidí informar l'Andreu, -demanant-li discreció-, de l'operació ninot, el qual quedà entusiasmat, més per la novetat que per la fe en el resultat previst de Llobet. Encuriós per veure un bust de dona sense cap, va acceptar anar a casa d'en Llobet per veure'l, cosa que feren en plegar al vespre.

L'Andreu quedà una mica desil·lusionat en veure el bust de dona mig vestit. Rascant-se amb la mà el

clatell, el va observar atentament i després de rumiar una estoneta digué:

-Si m'ho permet senyor Llobet, jo cercaré el material per fer-li el cap. Tinc una idea de com fer-ho a bon preu i poc complicat.

En Llobet, més per treure's de damunt el problema de fer el cap, que per res més, va acceptar. Dos dies més tard l'Andreu arribà a la feina amb un paquet amb el material per fer un cap de dona: Una pilota de goma, una perruca i una cara de dona retallada d'una revista de les dites "del cor". En plegar, impacients per construir un cap de dona antipàtica, correren fins a casa d'en Llobet, on tot seguit fabricaren i fixaren el cap, donant per acabada la "construcció" de "Madame Tia Emprenyadora", -que fou el nom provisorí fins el dia de la presentació en "societat" d'aquella Madame maniquí-ninot.

Aquell ninot, -perquè era més ninot que maniquí-, idea i creació d'en Llobet, amb col.laboració de l'Andreu, que havien construït en secret, fou guarnit amb bijuteria, barata, un mocador al coll, uns guants farcits de paper de diari i una bossa de mà cosida a la mànega esquerra de la jaqueta. Es pot dir que era un "collage" ben encertat, perquè no hi va mancar ni l'interés ni la il.lusió en fer-ho. Tots dos, tant en Llobet com l'Andreu quedaren convençuts que la seva creació feia patxoca i que ja podien comunicar al senyor Vilaplana que ja tenien "el maniquí" a punt. Cosa que van fer tant aviat com l'ocasió oportuna es presentà.

El senyor Vilaplana va autoritzar que amb un taxi el portessin a la botiga -amb discreció- i el deixessin de moment al seu despatx, tapat, perquè ell -potser per no estar ben convençut de la idea d'en Llobet- el volia veure abans de "presentar-lo" a les dependents. Quan en Vilaplana el va veure, el seu comentari fou:

-Llobet, vós teniu molta imaginació! Té cara de

molt antipàtica. Veurem si dóna resultat i aguanta gaires trompades.

Tot seguit es decidí el lloc més adient per situar la Tia Emprenyadora dins de la rebotiga i en Vilaplana va sorprendre en Llobet dient-li:

-Mireu Llobet, això ha de ser una cosa per vosaltres i teniu la meva autorització. Crec però que és millor que la presentació a les dependents, la feu vos. Vós sabeu com s'ho fan al Japó i ho pot fer amb més detalls que jo i si convé, fer una demostració i tot. Jo no faria gaire bona fila fent botifarra al ninot o donant-li una puntada de peu al cul. M'entén, oi?

O sigui, té tota llibertat per posar en marxa l'operació maniquí. Abans però jo ja els comunicaré que vós els ha de parlar en nom meu, d'una novetat que els pot fer la feina més suportable. Què li sembla? Li va bé així?

-Bé. Molt bé. Així ho farem. D'acord! Quan els hagi parlat m'ho diu i avisi'm quan serà absent una estona. Em sentiré més segur si sé que vostè no és aquí. Ja tinc ganes de saber com la idea del maniquí per apallissar, serà rebuda.

Tan aviat com en Vilaplana va anunciar a les dependents que hi hauria una novetat dins la botiga, en Llobet fou assetjat amb preguntes i més preguntes. Preguntes que no va contestar fins assegurar-se que el moment era oportú per fer-ho.

Amb les dependents al davant, impacients per escoltar el que els havia de dir, en Llobet no sabia com iniciar a parlar. Dubtava i cercava la paraula més adient per fer-ho. Entretant, el ninot, camuflat darrera unes caixes esperava el moment per ser presentat a les dependents. Finalment en Llobet barrejant mentida i veritat inicià:

-Mireu, al Japó empreses i també botigues similars a la nostra fan servir un sistema per evitar o reduir en el personal els estats d'excitació nerviosa com els que

vosaltres arribeu a tenir quan sentiü ganes d'estirar del monyo alguna de les clientes que de tant en tant heu de suportar. Per això el Sr, Vilaplana ha pensat posar el mateix sistema a la vostra disposició, perquè els efectes son més ràpids que prendre tíl·la.

-No deu voler que ara ens posem supositoris, en lloc de veure tíl·la, Oi?- digué la Júlia.

-No. Res de supositoris. Oi que de vegades heu sentit ganes d'abufetajar alguna d'aquestes ties que us enpiulen tant? I no ho heu pogut fer. Veritat? Doncs ara ho podreu fer!

-Que fa conya senyor Llobet? Podrem fotre castanyots quan calgui a les ties que ens emprenyen fins no poder més? - digué la Nuri.

-Gairebé. Gairebé. I puntades de peu al cul, també.

-Quins "cacaos" que s'armaran a la botiga!

-No. A la botiga cap "cacao" he!. Serà aquí dins a la rebotiga. En aquest racó.

En aquest moment en Llobet i l'Andreu apartaren les caixes que camuflaven Madame Emprenyadora deixant-la a la vista de tots.

-Aquí teniu Tia Emprenyadora o, si ho preferiu Madame Emprenyadora. Ella us evitarà que patiu dels nervis. El sistema és simple i fàcil: Quan alguna de vosaltres estigui que trina i no pugui més, que passi a la rebotiga i s'esbravi amb aquesta tia. Tant de paraula com d'obra. Tot hi és permès, puntades de peu, clatellots, insuls de tota mena, el que us surti de fer-li. El cas és que quedeu ben desfogades. He?. No mireu prim.

Qui vol fer la primera prova? Endavant sense por ni miraments. Tu Nuri, pensa en aquella tia que va deixar cagar el gos a dins la botiga, que et va empipar tant i encara et va insultar. Pensa-hi, acostat cap a Tia Emprenyadora, imagina-te-la i fot-li una castanya, Apa! No tinguis manies.

Mentre la Nuri dubtava, la Júlia digué: "Ara penso

en la mala sort que vaig haver de servir abans d'ahir" I avançant-se a la Nuri va donar un mastegot al ninot que trontollà fins a caure contra les caixes.

L'Andreu cuitant en posar dreta i endreçar Tia Emprenyadora digué mofeta:

-Ara tu Magda, altrament et tornaràs a "espatllar de pit". Au fot-li un ventallot ben donat, dona. Insulta-la si vols "

-Em sembla bufó, que el ventallot el rebràs tu si no deixes d'al·ludir a la meva pitrera. He?

La Nuri es decidí i ventà un clatellot al ninot, que la perruca va anar a parar sobre la taula d'en Llobet, que digué: "No hi fa res, no hi fa res. Ella és aquí per rebre trompades i pallisses de vosaltres. Pallisses que us vagin bé pels vostres nervis. Ja ho sabeu. Sense miraments. Clatellot que va i clatellot que ve. No oblideu que també us pot anar bé fer-li botifarra".

Així va ser con Madame Emprenyadora es va incorporar activament a la plantilla de ca Vilaplana per acomplir la seva missió a la rebotiga. La seva col·laboració va amillarar molt positivament l'ambient de treball, perquè ella acomplia la seva missió bé, en silenci i sense dir ni piu.

De tant en tant, "l'Emprenyadora" anava rebent bofetades, insults i puntades de peu al cul i tant les dependents com en Llobet i l'Andreu es van familiaritzar aviat amb la seva presència. I si, després d'haver rebut alguns mastegots, quedava desmanegada, en Llobet o l'Andreu cuitaven a posar-la a punt. Tia Emprenyadora -com l'anomenaven- era sempre disposada a rebre castanyots.

El senyor Vilaplana estava satisfet del resultat pràctic d'aquell ninot, tant ben acceptat i usat per les dependents i, naturalment, en Llobet encara més, perquè la seva idea donavatants bons resultats. El consum de tíl·la a la rebotiga havia baixat a xifres baixíssimes i aquelles dependents gaire bé no se les

veia mai emmurriades.

A ca Vilaplana el temps discorria normalment sense excitacions ni nerviosisme gracies a la col·laboració de Tia Emprenyadora. El bon humor dominava sobre els problemes propis de la feina. I en Llobet havia adquirit encara més prestigi del que ja tenia, després d'haver "arreglat de pit" la Magda i introduït en els mètodes de treball de la botiga la col·laboració de Tia Emprenyadora.

L'ambient distés va durà fins que en Vilaplana, una tarda, va reunir tots els seus col·laborador i els sorprengué quan els va comunicar que la seva muller volia fer-se càrrec de la botiga i que ell es limitaria assessorar-la i prou. O sia que per tot el que fos s'haurien d'entendre amb ella:

-Necessito més temps per viatjar i per cercar productes nous i convé que aquí hi hagi una persona responsable de tot. Ella està molt entusiasmada i té moltes ganes d'estar al davant de la botiga.

-I quan serà? -pregunta en Llobet.

-Molt aviat. Ja he vingut algun vespre aquí amb ella per ensenyar-li amb calma tot això. A casa ja fa temps que l'estic informant de tot. També li he parlat de tots vostès. O sia confio que tot anirà bé. Ja els avisaré quan decideixi venir amb ella, per a que la coneguin personalment.

L'Enric Vilaplana no feia gaire temps que era casat. Els seus col·laboradors no coneixien encara la seva muller personalment. Només per la foto que d'ella hi havia al despatx. A la botiga, ell no parlava de la seva vida privada. En això era molt prudent. Els col·laboradors que hi tenia no en sabien gaire, i el que sabien eren detalls banals com que era casat, jugava al futbol-sala per mantenir-se en bona forma física i era un apassionat del joc de billar a tres bandes.

La notícia de Vilaplana, de que la seva dona volia "agafar el timó" de la botiga, causà la lògica sensació.

Les conjuntures i especulacions sobre el canvi anunciat fou el tema principal entre aquelles cinc ànimes de la botiga. Els dies que seguiren foren dies d'impaciència, plens de tota mena d'incògnites, plens d'interrogants envers el futur.

Amb la paciència dins l'ambient, aquella tarda les tres dependents feien la seva habitual feina a la botiga i l'Andreu junt amb Llobet dins la rebotiga desempaquetaven i controlaven una tramesa de gènere que havia arribat.

L'Andreu llegint de l'albarà dictava:

-Coctail 4500, Coctail 4551, Sexil 63, Sexil 69, Supersexy 18...

En Llobet que anotava:

-No tant depressa, no tan depressa, ho haig d'anotar!

-Senyor Llobet, que no ha fet punta el llapis?

-Va, va, segueix!

-Supersexy 22, Superlow 54, Superlow 56...

El timbre del telèfon tragué de la concentració al dos companys de feina i en Llobet posant-se el llapis a l'orella anà a respondre la trucada:

-Casa Vilaplana. Magatzem. Digui? Ha! és vostè senyor Vilaplana!... Bé, estem desempaquetant el que ha arribat aquest matí... D'aquí una estona?... Com vostè mani senyor Vilaplana. Bé doncs, fins ara.

En Llobet tornant al seu lloc d'abans:

-Pots continuar.

-Eva Model 123... Eva Model...127... ¿Alguna novetat, Llobet?

-Avui coneixerem la mestressa!

-Quina mestressa?

-La dona d'en Vilaplana

-Vós ja li dieu mestressa?

-Naturalment! és casada amb l'amo i vol portar la botiga!

-Ja veurem com ens farà anar

- No pateixis. Ja tindrem ocasió de constatar-ho.
- I si ho fa anar tot de corcoll i ens fa anar de bòlit!
- No t'amoïnis abans d'hora. Segueix!
- Fascination 559, Facination 553...

De cop i volta amb un rampell i senyals d'esverament la Júlia entrà a la rebotiga. Els dos empleats, aturant la feina, miren freds i tranquils el que fa la noia. Ella amb molta "ràbia" s'encara al ninot, i li dona un parell de mastegots, el sacseja, li dona uns cops de puny, el ninot cau per terra, la Júlia l'aixeca, li dona més cops de puny, torna anar per terra, li dona una puntada de peu. Respira a fons; esbravada es retoca el pentinat, s'allisa la bata i ja molt tranquil·la sense dir res s'entorna a la botiga.

Els dos homes observaren el fet sense immutar-se, sense mostrar cap sorpresa i en Llobet un cop més digué:

-Va, segueix!

-Dolce Notte 777 , Dolce Notte 772, For You 112...

-Para. Para! -Va cap al ninot, el posa dret, li endreça el vestit, la perruca i torna cap al seu lloc dient:

-Segueix.

-For You 160, Delicia 9462... -L'Andreu aturà el dictat per comentar:

-Es veu que li anat bé.

-A qui?

-A la Júlia.

-Sí, però la Madame ha quedat desmanegada.

-Qui va tenir la idea de fer la "Tia" aquesta?

-Jo.

-Sembla una idea bona.

-Que no en puc tenir jo de bones idees? Tia Emprenyadora surt més a compte que anar al psiquiatre i segur que va més bé. Segueix!

-Delicia 9463, Delícia 9465...Delicia 94 68...

Entrant a la rebotiga, per la porta que comunica amb el despatx, el senyor Vilaplana sorprengué els seus dos col·laboradors dient:

-Bona Tarda! Com va això Llobet? Hola Andreu!

-Bona Tarda senyor Vilaplana. Ja ho veu l'enrenou que tenim aquí. -Respongué en Llobet.

-Això és senyal que es treballa...

I en Vilaplana senyalant el ninot afegí: ¿Què? com es troba la Madame?

-Doncs, una mica fluixa de cames. Desmanegada, però encara aguanta.

-L'han feta servir molt?

-Déu n'hi do. No té temps de refredar-se. No fa gaire la Júlia l'ha deixada baldada. -interferí l'Andreu.

En Vilaplana -en direcció a la porta d'on havia entrat-, exclamà: "Lluïsa, sóc aquí."

Tot seguit, la seva muller -Lluïsa Picafort- apareix al marc de la porta amb expressió de desengany i mirant de dalt a baix. Com si tingués por de tacar-se i sense fer cas dels tres homes digué:

-Quin desordre! I això, Enric, quina "secció" és exactament?

-Això ens serveix de magatzem, per reunir-nos, per fer-hi feines com la que estan fent ara mateix. Em permets que et presenti ...

Sense deixar concloure la frase al seu marit, la Lluïsa manifesta:

-Aquesta taula quedarà millor en aquest costat... Els prestatges a l'altra paret estaran més bé. Aquest tamboret sobra....

-Com et deia Lluïsa, et presento els dos nostres col·laboradors: El senyor Llobet... L'Andreu Serra... La meva muller Lluïsa Picafort.

-Molt de gust.

-Benvinguda a la botiga senyora Picafort.

L'Andreu continuant les paraules de Llobet

expressà:

-Confiem que no ens ho farà passar gaire magra...
Vull dir que serà una bona mestressa...

-Fins que ella no porti els meus pantalons, no tinguin por. Oi, Lluïsa? -digué en Vilaplana amb to de broma.

-Això depèn amb qui s'ha de tractar. Les regnes s'han de saber tenir a les mans en tot moment!

Girant el cap se n'adonà del ninot i exclamà:

-Què és això? Que hi fa aquí aquest espantall? Quina broma és aquesta? Vull una explicació ara mateix!

-No és cap broma. És un invent del senyor Llobet. Ell mateix t'ho explicarà. Ara, però, vull que conegui's les dependentes. -Li digué el seu marit.

De cop i volta, amb una revolada, entrà una de les dependentes, la Nuri, amb la cara marcada per la "ràbia". Poc a poc, amb pas de tigressa s'acosta al ninot i davant d'ell s'atura i l'escriu:

-Prou! Ja se m'han inflat els nassos! Papparra de segona mà! Que no l'haurien de deixar sortir al carrer a vostè ... malasort, emprenyadora, que té cara per fer-li por a Dràcula. Mira que tractar la gent d'aquesta manera!... Que s'ha cregut merdosa!. Només perquè el seu home està carregat de duros, ja es creu amb dret d'humiliar-me. Arrogant de via estreta... Pudent.... Més que pudent... Ai! amb quin gust li clavaria les ungles...

Els tres homes han presenciada aquesta escena tranquils i sense mostrar sorpresa. La Lluïsa però, s'ha quedat de pedra, amb la boca oberta, mira l'un i l'altre, i torna a mirar la Nuri bocabadada. La Nuri encara enrabiada, fa intenció d'anar-se'n. En Llobet se li posa al davant tallant-li el pas per dir-li: "Nuri, stop! No n'hi ha prou. Encara estàs molt excitada. Perquè no l'estoves una mica?"

La Nuri, sense dir res, s'entornà cap al ninot i l'apallissà com anteriorment ho havia fet la Júlia.

Acabà també tirant-lo per terra i donant - li una puntada de peu al cul. Fent-li botifarra li diu:

-Això, perquè no et quedin més ganes de fer la guitza!

Respirà ben a fons, quedà tranquil-litzada, s'allisà la bata i amb pas reposat, va cap la porta. Abans de sortir, mira en Llobet amb un somriure de satisfacció dient-li:

-Molt agraïda senyor Llobet. Gràcies pel consell.

La Lluïsa que s'ha tornat blanca de cara. Sense gaire esma i sobresaltada exclama:

-Això és una casa de bojos! Aquesta noia està tocada de l'ala, li falta un bull!. S'ha d'anar a buscar un metge!

En Llobet eixecant i posant el ninot dret:

-Aquest és el nostre metge!

-Enric! Vull saber que vol dir tot això! ¿Tens molta gent tocada del bolet, treballant aquí?

-Es tracta del que podríem dir-ne una mena de psicoterapia. El senyor Llobet t'ho aclarirà. Ara haig d'enllestir una cosa amb l'Andreu aquí fora. Ja torno. Andreu, vingui un moment amb mi al despatx.

Sols i cara a cara, en Llobet i la Lluïsa Picafort quedaren un moment sense saber que dir-se, fins que en Llobet trenca el silenci per dir:

-La veig una mica impressionada senyora. Picafort.

-Una mica no, bastant! Un psicodrama com aquest no me l'esperava!

En Llobet li acosta el tamboret dient-li:

-"No li fa res seure un moment senyora Lluïsa?"

-No, al contrari. Encara em tremolen les cames!... Senyor Llobet, me'n pot fer deu cèntims del que passa aquí?

-Senyora Lluïsa, ¿no ha fet mai de dependenta vostè, darrera d'un taulell?

-No. ¿Per què?

-Doncs, perquè si n'hagués fet, entendria millor el

sentit dels mastegots que ha vist.

-És que normalment els mastegots no es donen als ninots.

-S'estimaria més que els donessin a la parròquia?

-Com! repartir mastegots a la parròquia?

-Miri senyora. Picafort, aquest espantall, com vostè l'ha anomenat, l'hem batejat amb el nom de Tia Emprenyadora, i és el que se'n pot dir, una vàlvula de seguretat per les nostres dependents, quan ja no poden dominar-se més els nervis.

-Ja ho he vist, ja; que aquí hi ha algú que no n'està gaire bé dels nervis.

-Hi ha situacions en què els millors nervis, fallen.

-Cada cop ho veig menys clar. Em vol dir d'una vegada el que passa aquí

-Li ho diré: Entre la clientela i sobretot la femenina, hi ha dones que són molt tocades i posades i no hi ha manera de fer-les contentes de cap de les maneres. Son les rondinaires de mena, i per la més petita cosa, armen bronca de la grossa. En el fons el que volen es sentir-se algú, sentir-se importants, i les pobres dependents, elles, han de suportar l'arrogància, la petulància i fins i tot els mals tractes d'aquestes "ties".

-Sí, això passa. Però...

-I aquestes "ties", són tan paparres, que empipen les dependents fins que les pobres arriben al punt de rebentar, i...

-Perdoni, no digui "ties". Són senyores!

-Precisament són aquestes que es creuen massa senyores, les que jo en dic "ties". Ties, es per aquestes dones un nom encara massa fi. Es fan ensenyar durant hores una cosa darrera l'altra, ho tafanegen tot de dalt a baix, no saben el que volen i finalment es decideixen per una peça de quatre rals, exigint que se l'hi porti immediatament a casa...

-Vostè exagera senyor Llobet...

-A més a més la dependenta ha de fer bona cara i anar dient: "No faltaria més, senyora..., com vostè digui, senyora,... passi-ho bé, senyora..." a una tia, que durant dues hores l'ha estat martiritzant fins al moll dels ossos. Això, senyora Lluïsa, fa que els millors nervis fallin.

-Sí, però de totes maneres...

-Posi's al lloc d'una d'aquestes noies. Imagini's que vostè hagués de servir una d'aquestes parroquianes tot fent-li la gara-gara, i que la "tia" l'anés burxant mica a mica i empixonant, fins que vostè estigués tant empiulada que li vinguessin ganas d'esgarrapar-la. Què faria vostè?

-Sobretot: controlar-me!

-I quan no es pugui controlar més, qué?, ¿Un atac de nervis?

-Es cosa de saber-se dominar, i prou.

-¿Vostè sabria dominar-se si estigués servint una d'aquestes clientes que tot tirant-li el fum de la cigarreta a la cara li digués que vol mirar-se uns pantis i se'n fes ensenyar dos-cents, per acabar comprant una cinta pel gosset de 35 pesetes després d'haver-lo deixat cagar davant del taulell? ¿Quant de temps aguantaria vostè havent de fer bona cara dient-li: "Per servir-la senyora; a disposar senyora; ja ho netejaré; moltes gràcies senyora"?

No, senyora Picafort els seus nervis tampoc ho resistirien gaire estona.

-Ja lligo caps. ¿Vostè es va empescar aquest espantall, per a què les dependentes s'hi poguessin desfogar?

-Si sabés vostè el bé que els va! Queden com noves!

-No em faci riure!

-No és una cosa per riure! Es una cosa molt seriosa. Per les noies, és important tenir on recórrer,

quan de tanta excitació, són a punt de patir una crisi nerviosa.

La senyora Picafort quedà uns moments pensativa. Reflexionà. S'aixecà del tamboret, féu unes passes amunt i avall, es mirà el ninot de reüll... S'aturà un moment i reaccionà:

-Senyor Llobet! Aquesta senyora...senyora.... com es digui! L'andròmina aquesta no la vull veure més aquí dins!

-Ja sap el que diu? S'ho ha pensat bé?

-Ja ho crec! Aquesta rampoina ha d'anar fora!

-Pensi amb les dependentes!

-Això no té ni cap ni peus. A més, el carnestoltes ja ha passat. S'ha d'acabar amb aquesta broma.

-No és cap broma, senyora Picafort, li repeteixo que és una cosa seriosa de debò. Totes les calderes de vapor tenen una vàlvula, perquè no explotin.

-Les nostres dependentes no son calderes de vapor.

-Però de pressió n'han d'aguantar molta i ha de sortir per un lloc o altra.

-Senyor Llobet, l'espantall aquest ja m'està posant nerviosa. Faci el favor de treure-me'l del davant, Tregui'l d'aquí!

-Això és una imprudència.

-Doncs ho sento. Li mano que el tregui d'aquí. Ara mateix!

-Bé, si vostè ho mana, però ha de saber que la pressió no baixa quan es tanca la vàlvula, ans al contrari. Tinc por de no poder atendre com cal els atacs de nervis que es presentin. I d'aquestes dependentes ja no se'n troben! cregui'm! No sé com s'ho agafaran quan se n'adonin que ja no poden disposar de Madame Emprenyadora.

En Llobet, obeint ordres de la senyora Picafort, agafà el ninot, gairebé amb una abraçada, i li xiuxiuejà a l'orella: "Anem nena, anem". i sortí de la

rebotiga. En quedar-se sola, la Lluïsa, parlant amb ella mateixa:

-Vaja quina casa de bojos!. M'haig de dominar, altrament m'hauran de portar a Sant Boi.

Torna en Llobet i comenta:

-L'he deixada aquí fora, al costat de l'entrada del despatx, així la tindrem a mà, en cas que la necessitem . No se sap mai.

-Escolti senyor Llobet, sense embuts: ¿Vostè creu de debò que, quan s'està enrabiad, desfogar-se d'aquesta manera, és una cosa que fa bé... una cosa positiva?

-Puc fer-li una proposició senyora Picafort?

-Naturalment. Digui.

-Vostè, creu que, les nostres dependentes no saben controlar-se els nervis com cal. Doncs bé. ¿Vostè seria disposada, a seguir atenent una d'aquestes "ties" quan les dependentes ja no puguin fer-hi res més?

-I tant! Amb molt de gust.

-Miri que em refereixo a clientes disposades a tot. Que saben fer perdre el control a la més valenta i serena. Està segura?

-Naturalment que n'estic. Això és bufar i fer ampolles.

-Potser tindrà oportunitat d'entrar en acció.

-No espero altra cosa. Així podré demostrar, sobretot a les dependentes, que no és cap cosa de l'altre món saber dominar-se davant de qualsevol situació.

-Així que podem recórrer a vostè quan una d'aquestes "ties"...?

-A qualsevol hora. Sense miraments.

-Gràcies.

-Vaig a veure on s'ha ficat el meu marit. -Diu anant cap al despatx.

En Llobet mirant com la senyora. Picafort surt de la rebotiga, reflexiona: "Pel que sembla aquesta dona

està convençuda que se sap dominar els nervis!" Tot just quan en Llobet acaba aquesta reflexió, apareix la Nuri. Seu en una caixa i es queixa:

-Estic morta de cames! No puc més!

-Que ha passat abans?

-Una que deu estar guillada!

-Ah?

-Una mica més, i li estiro del monyo!

-Que volia?

-Sostenidors! i tots l'hi son petits. senyor Llobet -fa amb les mans la forma d'uns pits enormes- així... no en trobarà enlloc. Però la tossuda no m'ha volgut creure. Se'ls ha probat tots. Tots els que tenim! Després s'ha volgut emprovar un pila de guants i els ha mossegat dels dits i tacat de pintallavis, gairebé tots. Cregui'm, si torna... -La Nuri s'aixeca, busca amb la mirada, el ninot- ¿senyor Llobet on és la Madame...?

-Ja no la tenim.

-Què diu ara? No faci broma, que no estic per orgues. On és la Madame?

-Ha vingut la dona del senyor Vilaplana. L'ha mirat, no li ha fet el pes, ha dit que carnestoltes ja ha passat i m'ha manat treure-la d'aquí.

-Ens vol privar de la Madame Emprenyadora?

-Em sembla que sí.

-I vostè això ho accepta?

-He fet el que he pogut, però jo no mano.

El senyor Vilaplana torna del despatx amb l'Andreu comentant-li: Així Andreu la cosa és clara, he?

-Sí, sí senyor Vilaplana. Estigui tranquil.

La Nuri s'aixeca de la caixa on seu i li diu a Vilaplana:

-Senyor Vilaplana!

-Si. Digui Nuri.

-Això de la Madame ha de quedar així?

-Qué?

En Llobet li explica:

-La seva senyora no la vol. Abans, m'ha manat que la tragués d'aquí.

-Bufa! -se li escapa a Vilaplana- No me n'ha dit res d'això!

-Senyor Vilaplana -diu La Nuri- Si la cosa queda així, deixo la feina!

-No n'hi ha per tant!

-I totes les altres també!

-Ja hi som! -Exclama en Llobet.

-Miri, senyoreta Nuri...-Digué en Vilaplana.

En Llobet comprèn la situació de Vilaplana i interfereix:

-Permeti'm. Es possible que encara no s'hagi dit l'última paraula en aquest assumpte. Nuri torna a la botiga. Vull veure si encara es pot fer alguna cosa.

-Quina cara faran les altres quan els ho digui! -Digué La Nuri sortint.

En Vilaplana es mira en Llobet amb una mirada interrogant i li pregunta:

-Què passa? Què ha dit la meva dona?

-Doncs que no creu en l'eficàcia del ninot i m'ha manat treure'l d'aquí.

-Vostè no li ha explicat...?

-I tant! Però no ho ha comprès.

-Això portarà cua! -salta l'Andreu- i en Llobet afegeix:

-Potser vostè, parlant-li, li pot fer veure que ha fet una pifiada?

-No ho sé. Quan ella diu que no...és bastant tossuda.

-Doncs si no la fa baixar del ruc, ens quedarem sense dependència! - l'aconsella en Llobet.

En Vilaplana, rasant-se el clatell:

-Humm...! no és fàcil... quan fa poc que s'és casat... Ja veig que hauré de parlar amb la meva dona.

-S'ha d'evitar el pitjor. -Digué en Llobet.

-Ja ho veig, ja. Bé, faré tot el que pugui. -Digué en Vilaplana sortint cap el despatx.

-Pel que sembla la mestressa el primer dia ja es vol fer notar. -Comenta l'Andreu en haver sortit en Vilaplana.

-Serenitat Andreu, sobretot serenitat. No ens hem d'espantar.

-Creu que s'hi podrà fer alguna cosa?

-Sempre s'hi pot fer alguna cosa.

-I si no afluixa?

-Afluixarà!

-Està segur?

-No crec que la senyora Lluïsa, tingui un domini absolut dels seus nervis.

-Parlant de nervis, senyor Llobet, haig de confessar-li que sempre he admirat els seus. La seva calma, el seu domini. Ja pot passar el que sigui, que vostè no s'excita mai per res. Quan tots anem de bòlit vostè fa un posat com si totes li ponguessin.

-Creus que les coses anirien millor si jo també m'excités?

-No, però que pugui mantenir-se tan tranquil... Jo tampoc sóc gaire nerviós, però hi ha moments que estic que trino i quan jo estic a punt de tirar el barret al foc, vostè segueix amb la seva com si no passes res. Que no te nervis vostè ?

-Naturalment que en tinc, de nervis; però no es cap motiu per excitar-se.

-Sempre arriba un moment que no es pot més i ...

-Només es cosa de combinar.

-El que passa es que vostè te un domini del seus nervis excepcional ...

-Els meus nervis no son ni millor ni pitjor que els dels altres.

-Com ho fa? Té algun sistema especial... Una filosofia?

-Res d'això. És molt senzill. No em deixo excitar.

-Això es diu aviat. I si malgrat tot la cosa burxa?

-Llavors penso que no n'hi ha per tant. Si de cas són els altres qui s'han d'excitar. No jo.

-Francament, senyor Llobet: ¿No li ha sortit mai foc pels queixals?

-Sí, però sempre m'he dit: "No hi ha prou motiu per empipar-se"

-Digui'm el que cal perquè vostè s'emprenyi! Perquè s'enrabiï!

-T'ho diré Andreu. Jo m'he proposat no excitar-me per res. Naturalment això és molt difícil d'aconseguir, i pot passar que arribi a perdre el control dels meus nervis.

-Ho veu! A vostè també li fa falta una vàlvula de seguretat.

-Encara no he acabat. Com que pot passar que jo m'emprenyi de debò, per no arribar-hi, he pres mesures fent una combinació.

-Ah!,vostè utilitza un sistema científic.

-No, no es cap ciència. Et poso un exemple, escolta: En primer lloc, sempre m'emprenya quan em toca reparar la persiana de l'aparador. En segon lloc, també m'enfado molt quan surt algun entrebanc i no puc anar a trobar-me amb els meus amics com faig cada dijous al vespre.

-Ho sigui: Dues coses que a vostè el poden fer enrabiari.

-Sí. I he determinat només enrabiari-me si les dues coses passessin juntes. Al mateix temps!

-Això, lògicament no pot passar junt, coincidir en un mateix dia.

-Naturalment!. I això es tot el meu secret. M'he determinat només enrabiari-me de debò, quan passin coses que pràcticament no poden passar. Així em mantinc tranquil i amb bon humor. Creu-me Andreu, si vols tenir cura dels teus nervis, fes com jo faig.

En aquest punt l'entrada de la Júlia a la rebotiga aturà el diàleg dels dos empleats en el que en Llobet confessà la seva tàctica per no arribar a un estat "d'enrabiament" descontrolat.

-Es veritat això, senyor Llobet? Ens volen privar de la Madame?

-Ja és fora.

-I això s'ho deixa fer vostè?

-Jo no l'he fet servir mai.

-Això no queda així, he!

-Ja m'ho imagino.

-Podeu desfogar-vos amb la senyora Picafort! -
Proposa l'Andreu.

La Júlia que no està per orgues, li engega:

-I per que no amb tu, bufó? Quina impressió fa ella?

L'Andreu l'informa:

-Jove, maca, esvelta i sense experiència...

Amb la inquietud que li marca l'expressió de cara, la Júlia deixa anar:

-Que es passi una setmaneta a la botiga i quedarà experimentada per sempre!

De dins el despatx se sent la veu de Vilaplana que crida:

-Andreu!

L'Andreu surt cap el despatx i la Júlia nerviosa s'encara amb en Llobet per dir-li:

-¿Que no compren ella, que per nosaltres la Madame és una necessitat?. Que l'hem de tenir! ¿Tan difícil és comprendre-ho?

- Acaba de començar i...

-Dons si que comença bé! Jo plego!

-No! No t'esvalotis dona!

-No vull acceptar que em facin aquesta jugada!

-I qui t'ho demana que ho acceptis?

-Que puc fer jo en contra?

-Ets decidida, saps dir les coses clares, i quan

obres la boca, se't sent des de molt lluny.

-De què em serveix, si no la puc obrir?

-Doncs l'hauràs d'obrir.

-Què...? Que vol dir...? Qué s'està empescant ara vostè ?

En Llobet se li acosta i li parla a cau d'orella. Ella queda enormement sorpresa i exclama:

-¿Jooo..?

-Si senyora. Tu!

-I vostè creu de debò que...?

-Algú ha de fer l'experiment.

La Júlia s'ho pensa. Reflexiona un moment. De cop i volta, persuadida:

-Entesos! senyor Llobet, estigui tranquil, quedarà content! -I torna amb pas lleuger a la botiga.

En Llobet amb un somriure de malícia es frega les mans abans d'agafar el llapis que té a l'orella. S'asseu i continua anotant tranquil·lament. Com si no hagués passat res. La Júlia però torna ha entrar per dir-li:

-Ja ho oblidava, senyor Llobet, la persiana de l'aparador s'ha espatllat. S'haurà d'arreglar. -I se n'entorna a la botiga.

L'expressió maquiavèlica de Llobet canvia per la de disgust. Es grata el clatell i parlant en veu baixa, amb ell mateix, agafa el llapis amb les dues mans com si el volgués partir en dos: "La persiana, una altra vegada la persiana..." L'entrada, ara de la Nuri, el fa tornar a la realitat quan ella li diu:

-Senyor Llobet s'ha espatllat la persiana de l'aparador!

-Ja ho sé. Ja ho sé. Ja m'ho ha dit la Júlia.

-Em sap greu, ja sé que no li fa gens de gràcia arreglar-la. -i se'n entorna.

En Llobet es queda pensatiu donant copets nerviosos amb el llapis sobre la taula.

Del despatx, en Vilaplana i la seva dona, entren a la rebotiga. Ell entra dient:

-Vine, vine Lluïsa. Ara vull que conegui's personalment totes les nostres dependentes. És amb elles que hauràs d'entendre't. Totes tres valen molt, com ja t'he dit. Son molt bones col·laboradores.

-Les dependentes? Ja he rebut una impressió de com són. Si totes es comporten com la d'abans, no tinc ganes de conèixer-les.

-Lluïsa, has de comprendre que...

-No tinc cap prejudici, però unes noies que boxegen... que donen aquests mastegots no... no m'entren. Vaja!

-Però Lluïsa... tu saps el motiu.

-Es una falta d'autodisciplina i prou!

En Llobet sent que ha d'intervenir i ho fa:

-Perdoni'm la intromissió senyora Picafort. Potser és una altra cosa. Miri, quan vostè a casa seva té un empipament...

-Jo no en tinc d'empipaments a casa.

-És només un dir i tot pot arribar. Si a casa s'empipa, pot donar cops de portes... no sé, pot desfogar-se com li vagi més bé....pot tirar-li un test al cap del seu marit...

-Jo no li tiro cap test al cap, al meu marit!

-És un dir... És un dir... El que vull dir, és que vostè té amb qui desfogar-se. Les dependentes en canvi no es poden deixar anar, han de fer la gara-gara a la parròquia i no poden reaccionar encara que vulguin. ¿Ho compren, senyora Lluïsa?

En Vilaplana que amb atenció ha escoltat, dirigint-se a la seva muller, comenta amb molta precaució:

-Té una mica de raó, oi ?

Ella no li fa cas i diu a en Llobet:

-¿Quants tests li ha tirat al cap, a vostè, la seva muller?

-Cap.

-Ho veu, ella se sap dominar!

-No és que se sàpiga dominar; el que passa és que

jo soc solter.

Inesperadament, la Nuri entra amb senyals d'inquietud per dir:

-Senyor Vilaplana perdoni'm però a fora hi ha una parroquiana que vol parlar amb l'amo.

-Per què ?

-Ja fa estona que ens està escridassant i armant bronca. Ja no sabem que fer.

-Altra vegada una d'aquestes!

-Pel que sembla, no té ganes de calmar-se. Ha organitzat un "cacao... No sabem com fer-ho per calmar-la."

En Llobet fregant-se les mans parla a la senyora Picafort per dir-li:

-Aquest fóra un cas per a vostè.

En Vilaplana amb intenció d'ajudar la seva muller l'aconsella:

-No Lluïsa, amb aquestes "ties" no t'hi emboliquis.

-Res de "ties" Enric. Al nostre establiment i vénen només senyores. Digui-li a la senyora que entri. L'atendré jo.

-Miri que deu estar molt exaltada i... -adverteix en Llobet.

-Si ella està exaltada, joestic molt serena.

En Vilaplana que veu venir la "tempesta", torna aconsellar:

-Lluïsa, no has d'encarregar-te d'un cas com aquest. Tot just acabes de començar i això és molt per a tu.

Ella no en fa cas:

-Ja pot dir aquella senyora, que l'espero.

-Ella vol parlar amb l'amo. -diu la Nuri.

-Jo soc la muller de l'amo. La senyora del senyor Vilaplana. Es el mateix!

-Ah! bé. Com vulgui.

En Llobet corrobora el que en Vilaplana ha dit i afegeix:

-Pensi-s'ho bé senyora Picafort! vostè probablement no coneix aquesta mena de parroquianes.

-Així les coneixeré! Ja ho veuràs Enric, amb diplomàcia, tacte, i amabilitat es pot amansir la clientela més difícil.

-Bé. Per tu, pot ser una bona experiència. En cas que no te'n surtis, sóc al despatx. D'acord?

-No tinguis por Enric, assossegar una parroquiana excitada de nervis no es cap cosa de l'altre món.

En Vilaplana i l'Andreu passen al despatx deixant el camp lliure ha la senyora Picafort per a què s'entengui amb la parroquiana difícil i en Llobet quedà a l'expectativa. Molt a prop de La senyora Picafort.

La Júlia, amb ulleres, perruca i abric llarg, disfressada de parroquiana, entrà decidida i amb actitud d'armar bronca:

-¿On és l'amo?

En Llobet s'acostà a la senyora Picafort per dir-li ràpidament a cau d'orella:

-Tal com em pensava. S'acosta la tempesta! -I s'apartà una mica de la senyora Picafort en posat de no voler prendre part en el que veia venir.

La Júlia fent el paper de parroquiana emprenyada gairebé cridant diu:

-Que, no contesta ningú aquí?

-Vostè dirà senyora...

-Ja he dit: "On és l'amo!"

-Sóc la mestressa. Amb que la puc servir?

-Vostè és la "jefa"? La que fa anar això?

-Vol fer una reclamació? De qué es tracta?

-Sóc la senyora.. Gratallops de Ferrer... i de reclamació no n'he de fer una sinó cent. Cent... Ho entén?

-Bé doncs, l'escolto.

-Que m'escolta? ¿Que se'm vol rifar o què?

-L'han servida malament, senyora Gratallops?

-Senyora Gratallops de Ferrer. ¿Que no hi sent vostè ?!

-Perdoni, no faltaria més senyora Gratallops de Ferrer. Així, que l'han servida malament?

-Servida? Aquí, en aquesta tenda de mala mort, no ho saben encara el que vol dir servir!

-Per favor, això no és cap tenda, de...

-Una verduleria, una verduleria de tercera. No tenen ni un parell de guants que valguin la pena.

-Aquí deu haver-hi un error!

-Un error? Si m'he fet ensenyar els 42 parells que tenen! Ni un m'ha fet el pes.

-Pot ser que la dependenta...

-La dependenta? És una toia! He demanat que me'n ensenyés més, i em diu que en tota la tenda només en tenen 24 models.

-Veurà, senyora Matallops...

-Gratallops! Gratallops de Ferrer!

-Senyora Gratallops de Ferrer, normalment 24 models són una bona col·lecció.

-D'això en diu col·lecció? D'uns quants parells de guants que eren moda fa cinquanta anys? D'això en diu vostè col·lecció? No em faci riure.

-Segurament que li han passat per alt els models més actuals.

-Passat per alt? Me'ls he estat mirant i emprovant tres hores. No en teniu ni un que valgui res. Déu me'n guard!

La Lluïsa s'atabala cada cop més.

-Miri senyora Gratagats...

-Gratallops!

-Bé, Gratallops.

-Gratallops de Ferrer!

-Sí... Gratallops de Ferrer. Potser vostè està una mica nerviosa i...

-Nerviosa, jo? Que es creu vostè ? Dient-me que

estic nerviosa és com em vol despatxar? Ja me n'encarregaré jo de fer propaganda d'aquesta verduleria de mala mort.

-Així que vostè senyora... senyora..... reclama per causa del guants?

-Guants? Jo? Que reclamo a causa del guants? Qui ho diu això?

La senyora Picafort comença a perdre poc a poc el seu control i només li surt:

-Peró...

-Per la pasta de dents vinc a reclamar!

-Però...si en tenim una gran varietat!

-No teniu ni varietat ni servei. Res de res. No es pot ni canviar un tub de pasta de dents que no m'agrada de gust!

-Naturalment que es pot fer!

-Pel que sembla, no es pot fer! La seva dependenta, aquella bleada, s'ha negat a canviar-me'l.

-Això té remei. Jo mateixa li faré...

-No res farà vostè , no res, un parell de paraules amables per salvar la situació i prou. Aquestes tendes de mala mort, ja les conec.

La Lluïsa ja es posa una mica nerviosa. En Llobet ho veu i li fa un senyal que vol dir: Calma, calma.

-Tenda de mala mort no ho digui...

-Sí que ho dic, i ben fort perquè em sentin: Una tenda de mala mort i prou! La venedora m'ha dit que no em pot canviar el tub de pasta de dents perquè ja n'he gastat la meitat, i la veritat, la veritat és que només n'he gastat una quarta part!

-Però vostè ha de comprendre que...

-No res no comprenc, ni ho vull comprendre.

-Manaré que li tornin els diners.

-Quins diners?

-Els de la pasta de dents que ens ha comprat vostè .

-Vostè és una gata moixa!vostè em vol subornar. La pasta de dents no l'he comprat aquí.

En Llobet interfereix, sempre parlant baixet, per aclarar:

-La senyora Gratallops de Ferrer només ve a canviar-la.

La Lluïsa, mentre es va tornant blanca, diu:

-I vostè té la...

-Que diu?

En Llobet vol suavitzar la situació dient, igualment baixet:

-Sense excitar-se, senyora Lluïsa, sense excitar-se.

Ella ho intenta dient a la parroquiana:

-Així, que la seva reclamació és per...

-Ah! si, la reclamació, gairebé l'havia oblidada! Teniu unes mitges, que són una porqueria!

-Això ja passa de mida. Que es creu...

En Llobet també baixet, hi torna:

-Domini's senyora Lluïsa; domini's! El client sempre te raó!

-Tot just fa catorze dies que m'he les poso i ja hi tinc una carrera. -Diu la "parroquiana"

-Això es normal que passi.

-Aquesta es tota la seva disculpa? No troba cap més excusa? Que no sap el que és tenir cortesia?

La Lluïsa fa esforços per dominar-se:

-Senyora Rascallops...

-Rasca, no!, grata! Gratallops. senyora Gratallops!

-Naturalment. senyora Gratallops...

-De Ferrer. De Ferrer!

-Si. Si. Com vulgui. senyora Gratallops de Ferrer. De Ferrer. De ferrer!

Crec que vostè exagera una mica massa. Nosaltres fem tots els possibles perquè la nostra parròquia estigui satisfeta, i si unes mitges no li agraden n'hi...

-Unes? Unes diu vostè? 40 parrells me n'ha hagut d'ensenyar la tòtila aquella que té allà fora, fins que n'he trobat unes que es podien aprofitar. Són les que al cap de 14 dies de portar-les ja s'hi ha fet un forat

com la mà.

-Potser no és culpa de les mitges!

-Vostè només pensa amb el seu interès! I les bones clientes què? Que es fumin?

Ja perden el control i més atabalada, la Lluïsa:

-Miri, senyora la veritat és que entre la parròquia que tenim, corren unes "ties" que no estan mai contentes!

-Una "tia" jo? vostè em diu "tia"? A mi? Jo, la senyora Gratallops de Ferrer, una "tia"? ¿Que jo sóc una "tia"?

La Lluïsa ja un una mica empenyada:

-La seva actitud fa que...

-Quin atreviment! Això és un escàndol. Quina mena és aquesta de tractar-me així?

La Lluïsa, ara ja empenyada i nerviosa:

-Com ho vol acabar això senyora Picallops?

-Pica no! Grata. Graaata... Gratallops!

-Naturalment. Ni pica... ni rasca... Grata..., grataaaa!

A punt de rebentar, La Lluïsa gira cua i surt per la porta que comunica amb el despatx. Allà dins esbronca el ninot:

-Que t'has cregut fastigosa, malasort...bruixa, pendó. Bandarra. Bèstia més que bèstia. -finalment se sent una trompada.

En Llobet aprofita la situació per dir a la falsa parroquiana:

-Molt bé Júlia això va bé. Això rutlla!

-Senyor Llobet, no en fem un gra massa?.

-Escolta, escolta els castenyots que reparteix la "mestressa".

-Ai! ai! Deixem-ho corre. Ja n'hi ha prou!

-Júlia, creu-me: Ara o mai!

-¿I si li passa res? Està ja que trina...

-Que trini, que trini. Altrament no ho capirà mai!

-Però si...

-Ep! Que torna!

La Lluïsa torna molt tranquil·la i calmada. Allisant-se el vestit i retocant-se el pentinat, amb veu molt suau i amable diu:

-Què era el que em deia senyora Gratallops de Ferrer? He hagut de sortir un momentet. Disculpi'm.

-I la clientela que s'espera, oi? On s'ha ficat tanta estona?

La Lluïsa, amb forçada amabilitat: Bé, senyora Gratallops de Ferrer. Sobre que vol reclamar?

-Finalment! Així m'agrada.

-Al nostre establiment posem molta cura, perquè la nostra parròquia sigui atesa amb el màxim de delicadesa.

-Delicadesa? D'això que practiqueu aquí, en dieu delicadesa? Als encants ho fan millor!

La Lluïsa s'exalta:

-Però, d'una vegada, que li passa?

-Jo volia comprar una felicitació i...

-Jo creia que eren mitges... o guants?

-Ah! Això va ser ahir.

-Doncs la pasta de dents.?

-La pasta de dents? No la vaig comprar aquí!

-Escolti, per favor...

-¿Em deixa parlar o no em deixa parlar?

La Lluïsa respira a fons, se li inflen el nassos, fa cara de ràbia:

-Si, parli, parli!

-Jo volia una felicitació. Però el que la dependenta m'ha ensenyat, no val res! Quincalla, només quincalla.

-Es qüestió de gust!

-Si així és, vostè s tenen el pitjor gust que conec! M'ha ensenyat unes quatre-centes targetes i cap no val res. I quan li he dit, que mirés a l'altre calaix, que de segur que n'hi havien de millors, la bleada em respon: "que allí hi havia corbates". Jo que li dic: Que no, que hi havia targetes, i la tòtila, amb tota la barra

ha obert el calaix i que creu vostè que hi havia al calaix? doncs: corbates, només corbates!

-Així la nostra dependenta tenia raó!

-Raó? Raó diu? Des de quan tenen les venedores raó? Que he demanat jo, corbates o targetes?

-Però si vostè s'entesta que al calaix hi ha...

-No he estat jo, qui li ha dit que hi posés corbates. En aquell calaix, hi hauria d'haver targetes i res més!

-Senyora Gratallops, crec que...

-De Ferrer! De Ferrer!

A la Lluïsa a punt de plorar, a punt de la histèria només li surt:

-Però...

En Llobet veient-ho, l'aconsella a cau d'orella:

-Faci bona cara senyora Lluïsa, Faci bona cara.-
Ella s'esforça per a somriure la Júlia i aquesta deixa anar:

-No cal que em somrigui com una tòtila.

La Lluïsa no pot més i explota, s'enfonsa:

-Prou! Ja ni ha prou! S'ha acabat! Ja no puc més!

-Bé doncs, d'una vegada!, vull parlar amb el gerent principal.

La Lluïsa ja cridant:

-Encara li queda molt per reclamar?

-Quin to es aquest? Que es creu? I ara!

En Llobet torna aconsellar com abans ho ha fet:

-Senyora Picafort, domini's! per damunt de tot, domini's! -Ella, ja fora de si, ja no pot aguantar més:

-Ja en tinc el nassos plens de vostè ! Faci el favor de sortir d'aquí ràpidament!

-El que deia! Una tenda de mala mort. Amb el tracte, ja es nota!

-Foti el camp d'una vegada si no vol que l'esgarrapi!
Enric... Enric...Vine...Vine...

En Llobet li diu:

-Però senyora Picafort, això es bufar i fer

ampolles...

Ella, de cap a peus tremolant i cridant:

-Enriic...

L'Enric entrant corrent:

-Què passa? Què passa?

La seva dona, ja plorant de "ràbia" se li atansa:

-Aquesta "tia! Aquesta "tia" que...

-Estàs tota trastornada Lluïsa! ¿Que et passa?

-Treu aquesta tia fora de la botiga, Enric.

-Però...

-Que la treguiiiiis...! -Cridà gairebé histèrica.

En Vilaplana es fixa en la falsa parroquiana, la reconeix i li pregunta:

-Però que està passant aquí!

-Res! -Respon la Júlia

-No s'haurà acomiadat?.

La senyora Picafort:

-Acomiadat? Boja m'ha fet tornar aquesta rascallops!

-Quina rascallops?

-Treu-me-la del davant Enric!. Treu-me-la del davant!

-Però si és una de les nostres dependentes!

La Júlia es treu poc a poc l'abric, les ulleres i la perruca i queda amb bata de dependenta per dir:

-La senyora Gratallops me l'he empescada jo.

Al Senyor Vilaplana en veure el canvi que ha fet la Júlia, se li escapa:

-Fantàstic!

La senyora Picafort molt sorpresa:

-¿Vostè és dependenta nostra?

Timidament la Júlia:

-Sí. El senyor Llobet ha tingut la idea i...

-Que vol dir: "El senyor Llobet ha tingut la idea..."

En Llobet no té més remei que recorre al senyor Vilaplana per sortir del pas:

-Senyor Vilaplana que tindria l'amabilitat

d'explicar-li a la seva esposa el que és per nosaltres la Madame?

-Lluïsa... jo...

-Tot ha estat per la qüestió del ninot, oi?

-Sí. -li diu la Júlia- Li hem volgut demostrar a vostè que no podem estar sense.

-I tu ho sabies Enric?

-No. No en tenia ni idea.

En Llobet aclara:

-Sóc jo el culpable.

-Senyora Lluïsa,-diu la Júlia- per mi no ha estat gens fàcil. Però vostè havia de saber en quines situacions ens trobem les dependents, i comprendre la importància que Madame Emprenyadora té per nosaltres.

La Lluïsa es queda pensativa, cavila. Els altres callen i se la miren. Passen uns segons i ella reacciona:

Ah, ah... per això, he!?

-I ara si vol, despatxi'm -diu la Júlia.

La senyora Picafort crida l'Andreu, que és al despatx:

-Andreu!

L'Andreu entra i respon:

-Mani!

-Quan pugui Andreu faci'm el favor de tornar a col.locar la Madame Emprenyadora... aquí. Al seu lloc. On era.

La Júlia en to amable:

-Moltes gràcies senyora Picafort.

-No hi ha de què. He passat una experiència molt útil.

En Llobet li diu:

-Segurament està molt enfadada amb nosaltres, oi? El responsable sóc jo.

-Ha estat una cura per cavall, però... Senyoreta Júlia., sisplau, em vol acompanyar? Ara, tinc moltes

ganes de conèixer personalment les altres dependentes.-li respon la senyora Picafort sortint de la rebotiga i agafant la Júlia de braceta.

En Vilaplana quan la seva muller ja no el pot sentir:

-Vós Llobet, sou un dimoni!

-No es podia fer altra cosa.

-M'ha anat molt bé, que la meva muller s'hagi convençut. Reconec que m'heu fet un gran servei.

-Ja sap que una ma pot rentar l'altra.

-Ho sé, ho sé. Ara Llobet, li haig de comunicar que la remesa de ca Fabregas que ha arribat avui, vull que demà sigui a la venda. S'haurà d'enllestir tota avui mateix. S'hauran de quedar fins tard. L'Andreu ja ho sap i l'ajudarà. Li pagaré les hores extraordinaries.

-Avui és dijous.

-I què?

-Els dijous em trobo amb els meus amics per fer la partida.

-Doncs ho deixa per demà, home!

-No és possible, ens trobem cada dijous.

-Llobet, ja sap que la feina és la feina.

-Sí, la feina és la feina. Ja ho sé.

-El pròxim dijous ja hi podrà anar. Per un cop que no hi pugui anar...

-Sí, sí...és clar.

En Vilaplana torna al seu despatx i en Llobet queda sol. Preocupat i visiblement nerviós. Va amunt i avall pensant en veu alta: "Arreglar la persiana de l'aparador.... La partida amb els amics en orris.... Ramon calma, calmat!. Domina't!" i torna a la realitat quan l'Andreu entrant amb el ninot comenta:

-No ha hagut d'estar gaire temps fora!

-Posa'l al seu lloc.

-Com ho ha pogut aconseguir?

-Parlant la gent s'entén.

-¿Se'n fa càrrec la mestressa?

-Es clar que sí! -respon en Llobet amb to de mal

humor.

-¿Que esteu amoïnat, nerviós, senyor Llobet?

-Jo? Nerviós? No he estat mai tant tranquil com ara. -Ho diu enganyant-se ell mateix.

-Millor, millor. ¿Ja li ha dit en Vilaplana que avui ens hem de quedar fins molt tard per enllestir la remesa de ca Fabregas? Per sort, a vós això us deixa fred. Mentre no s'espatlli també la persiana de l'aparador! Oi?

-Fot el camp d'aquí! Fora! Fora! Foraaa...! -li crida en Llobet.

-Què he fet jo? -Diu mentre surt de la rebotiga corrent.

En Llobet sol a la rebotiga va amunt i avall amb el cap baix. Torna a pensar en veu alta: "No pot ser, no és possible. La partida de botifarra en orris i la persiana espatllada. Tot a la vegada! No, no és possible, no és possible..."

Poc a poc, s'acosta al ninot, el mira amb cara de ràbia. Es treu la bata, s'arremanga les mànigues, es col·loca en posició de boxejador i amb el braç fa el gest de donar-li un gran cop de puny.

A l'últim moment s'ho repensa, abaixa el braç, s'abaixa les mànigues poc a poc, s'acosta al ninot i tocant-lo a l'espatlla amb senyal d'amistat li diu:

-Tens raó... tens raó tu i jo hem de continuar col·laborant.

En Ramon Llobet amb moviments lents es posà la bata, que d'una revolada s'havia tret abans. Dins el seu cap els fets últims ocorreguts a la rebotiga havien produït un petit remolí que ara ja anava minvant d'intensitat. És cordava l'últim botó de la bata, quan entrà la senyora Picafort amb dues ampolles de cava a les mans seguida de la Júlia, portant una safata amb pastisseria, les altres dues dependents i l'Andreu.

-Aixó s'ha de celebrar -digué la senyora Picafort.

-¿Qué, s'ha de celebrar? -fou la pregunta d'en Llobet, sorprès.

-La pifiada que he estat apunt de cometre i la lliçó que vostè s m'han donat. He après que l'experiència dels altres s'ha de tenir en compte i és de ruc voler canviar la gestió d'una cosa quan rutlla bé. Com és el cas d'aquesta botiga. El meu marit amb vostès no té problemes, la botiga dóna la feina pertinent i prou, el comptes surten i jo pobre de mi he entrat aquí amb la intenció de voler-ho girar tot com un mitjó. Sort que amb el vostre experiment m'heu obert els ulls. Andreu, sisplau, vagi avisar el meu marit, que vingui.

L'Andreu obeí, anà al despatx i tornà amb el senyor Vilaplana que, sorprès, manifestà:

-Què és aixó? Cava, Pastissos?

-Enric he vist clar que anava a cometre un error volent canviar la forma de gestió de la botiga. Havia caigut en la trampa de voler fer canvis on no són necessaris.

-Així, Madame Emprenyadora...

-Tal com està. Al mateix lloc i si és necessari li farem fer un altre vestit i una cara més antipàtica encara!

-Molt bé. molt bé. Gràcies senyora Picafort, gràcies! -digué la Júlia sense poder estar-se'n de besar la galta de la mestressa i picar de mans. Aplaudiment que fou acompanyat pel dels altres.

Lluïsa Picafort visiblement emocionada, -pel bes de Júlia i l'aplaudiment rebut-, dirigint-se a en Llobet:

-Senyor Llobet ens vol fer l'honor d'obrir el cava?.

-Sí. Sí... -respongué en Llobet sense entusiasme i amb posat d'abatiment. En Vilaplana se'n adonà i li preguntà:

-Llobet, que no esteu content del que acaba de manifestar la meva muller?

L'Andreu s'anticipa a en Llobet per dir:

-El senyor Llobet té mania a les persianes d'aparador...

-Qui ho diu això? Tinc mania a la nostra!. Fa de molt mal arreglar. S'encalla sovint, no va fina... - precisa en Llobet.

-M'han dit que s'ha tornat ha espatllar un altre cop i per aixó he avisat que s'ho vinguin a mirar i que la canviïn. Una bona notícia per vostè senyor Llobet. Oi?

-I tant!

-Referent al que abans li he dit de preparar el gènere per tenir-lo a punt per demà, -digué en Vilaplana- preparin només el de la sèrie Sexil. Així no plegareu massa tard i vós podreu anar a la trobada amb els vostres amics.

Au! Alcem les copes i brindem pel futur. Salut a tots!

En plegar, en Llobet, tot trencant trencant, es dirigí a peu cap al Bar Pílons. Feia bo i pel camí s'aturà a la plaça de Rius i Taulet per pendre una cervesa. S'assegué en una taula, sota la campana de Gràcia, i volgué donar un cop d'ull al diari. Una dona en aquell moment, creuava la plaça. En Llobet només la veié d'esquena i tot i així tingué un sobresalt. Aquella silueta, aquell cabell, el caminar d'aquella dona...

-Margarith! -cridà, eixecant-se.

Ella es girà, el mirà un moment i també sorpresa li diguè:

-Hola Ramon. Quina Sorpresa!

-I tant, ja ho pots dir. Seu. Seu.

Ella s'assegué i ell encara sorprés li preguntà:

-Que fas per aquí? Com va la Suïssa? Estàs de pas o és que ara vius aquí?

-He vingut a passar uns dies. Vinc de tan en tan. Quant m'anyoro de les Rambles, vinc, i quan m'anyoro

del llac de Zuric, m'ha ne'n torno. ¿I tu qué? Com estàs?

Seguí un breu intercanvi de preguntes i notícies i ella proposà:

-Ramon per què no ens trovem un dia d'aquests i xerrem una mica. Ara no em va bé. M'esperen. Podriem anar a dinar o sopar junts.

-Que et sembla si disapte anem a Vilanova? Hi vaig sovint i conec un lloc bonic vora l'aigua on es menja i s'hi està molt bé.

-Ha doncs, aixó ja m'agrada. On ens trovem?

-Et va bé a les 11, a la cafeteria que hi ha al costat de l'entrada de Renfe del Passeig de Gràcia?

-Sí, em va bé. ¿Encara t'agraden tan els boleros? El vespre, quan tonem de Vilanova, em pots portar a ballar a La Paloma. Diuen que ara La Paloma està molt bé. Que et sembla?

-Molt bé. Sí. Encara m'agrada balar boleros i amb una balladora com tu, encara més. Disapte a les 11. Vols apuntar-te el número de telefon, per si no poguessis venir?

-N'hauria de passar una de molt grossa perquè jo no vingués. Però doneme'l i apunta't el meu. Fins disapte Ramon. Adeu.

-Adeu Margarith. Fins disapte.

En Ramon Llobet seguí amb la mirada la silueta de Margarit que s'allunyava i en desapareixer, instal·là en la seva memòria el cabdell dels records i poc a poc en Ramon Llobet l'anà descabdellant per evocar aquels anys que va viure a Zürich. Per evocar aquells anys feliços plens d'il·lusions i d'esperances junt amb la dona que durant tants anys el va saber fer feliç. Aquell ser humà que amb la seva actitud davant la vida, envers el pròxim, practicant més el "esser" que el

"tenir", no gosava manifestar que era feliç però estava amb pau amb ella mateixa. D'aquella dona, d'aquella femella, en Ramon Llobet havia après l'altruisme, la sinceritat i sobretot a fer l'amor donant plaer. La influència d'ella va acompanyar la existència d'en Llobet. Tot el què d'ella havia après, junt amb el seu caràcter, la seva tolerància i la seva bonhomia envers el altres, féien que en Llobet irradiés humanitat. Una humanitat senzilla, Una humanitat que no posava condicions.

Ara en uns temps de "mobbing", de tràcte sec, egoista i ple de indiferència entre els humans, en Llobet, dins d'aquella rebotiga, tenia el sincer afecte que li demostraven "les noies de la botiga" i el senyor Vilaplana. En Ramon Llobet es sentia realitzat com persona. Podia sentir-se orgullós i satisfet d'haver solucionat "l'espatllament de pit" de Magda i "creat" Tia Emprenyadora.

Mentre, assegut a aquella taula, va durar la llarga abstracció d'en Llobet, evocant altres temps, la cervesa que li havien servit havia estat ignorada. Finalment en Llobet mirà l'hora, va beure un glop d'aquella cervesa, ara ja sense escuma, es va aixecar i continuà el seu camí cap al Bar Pils per la Travessera de Gràcia.

A l'altura del Torrent de les Flors va recordar aquell tramvia que, molts anys endarrera, baixant, va sortir de vies i va seguir fins topar amb l'entrada del cine Delícias. Unes passes més endavant, a l'esquerra, contemplà aquella casa de pisos, alta, de persianes color grana, on ell, havia nescut. Mirant a l'esquerra recordà aquell adroguer -entre l'herbolari, i la pastisseria- on, quan ell era jovenet -temps de jocs de carrer i per molta gent difícils de viure- hi havia "l'alcalde de barri". Creuant el carrer Escorial seguí Travessera enllà passant per davant de la barberia

d'en Mariano i de la caserna de la guàrdia civil.

Quan entrà al Bar Pilons els seus companys l'esperaven. L'Anselmo li digué: "Hola Ramon. Ja pots seure. Avui el bacallà està al seu punt!".

El disapte, quan arribaren a Vilanova, Llobet li va proposar fer la visita de Casa Papiol però abans ell li volgué mostrar la casa on Francesc Macià va neixer.

Tot passejant pel barri de la Geltrú, amb noms de carrer tant sugestius com son: "dels Arengaders", "del Ravalet", "del Fanaler", baixaren Rambla avall fins el barri de mar.

Caminant cap a ponent vora el mar i a l'altura de l'ermita de Sant Gervasi, contemplaren la panoràmica de la platja Vilanovina. Margarith manifestà:

-Que n'és de bonic tot això! No m'extranya que sovint vinguis per aquí.

-Ja arribem. Aquest racó t'agradarà. S'hi està molt bé.

Asseguts a l'ombre, devant l'aigua, en aquell xiringuito i mirant l'entorn ella li digué:

-Gràcies per haver-me portat aquí Ramon. És molt agradable i bonic aquest lloc. Segur que hi deus venir sovint, oi?

-Sí. Hi veniem i hi vinc de quan en quan. D'aquí i de Vilanova tinc molts bons records.

Ella, sense dir res el mirà un moment, allargà la mà fins la d'ell, i li l'agafà per dir-li:

-S'estimaveu molt, oi?

-Si. Però no ens ho deiem gaire.

-No és nessesai que ens ho diguin masa. Quan s'és estimat ja es nota.

-De tu Margarith, la realitat és que no en sé gaire... Fas molt de goig. Oi que tot i vivint a Suïssa vas estudiar a Constança?

-Sí. Hi estudiava Germanística a la Universitat. Allí

vaig conèixer l'Esther. Suïssa de Wintertuhr. Ella hi estudiava català amb un professor nadiu que es deia Grau. Es va alegrar de conèixe'm i poder parlar amb mi en català, que ella ja dominava prou bé. Era molt bona persona, pot ser massa idealista.

Havia viscut a Barcelona durant l'época de transició a Espanya. Coneixia molt bé la "La Nova Cançó". Era entusiasta de Raimon, J. Manuel Serrat, Paco Ibañez, Llach, La Trinca, etc. S'ho passava molt bé ballant al compas de les rumbes de Peret i s'emocionava escoltant El trobador de Sète.

Vaig poder passar uns dies a Zürich amb ella, que era on vivia. Estant a Zürich vaig coincidir amb l'Exposició del Llibre Català, que es feia a la Zentralbibliothek. Hi varem anar. Ella, amb més entusiasme que jo. Em va portar també a veure la secció on hi han tots els llibres en català de la biblioteca. Em va sorprendre que n'hi haguessin tants. A tots els que vaig obrir, a la primera plana, hi havia el nom de Grau, escrit amb llapis. L'Esther em va dir que si aquella Biblioteca tenia tant de llibres en català era per la labor d'anys feta d'en Josep Grau.

Anys més tard l'Esther em va comunicar la seva mort. Una mort de malaltia curta, incurable. Ell, que ho sabia, 19 dies abans de morir va escriure el seu propi epitafi! L'Esther em va enviar una foto de la tomba. L'epitafi d'en Josep Grau i Colell diu així:

*"Si breu el camí fins aquí, recordeu-me en el record
per seguir"*

L'Esther, potser perquè jo era d'una terra de grans pintors, insistí molt en que jo havia de visitar la "Sammlung Oscar Reinhart "Am Römerholz" a Winterthur." Ella me'n parlava sovint amb molt d'entusiasme.

Ramon, mai no he tingut una sorpresa com la que

vaig tenir en visitar aquella col·lecció de pintures, que jo desconeixia i no n'havia sentit parlar mai. L'any 1970 havia estat oberta al públic. Pots imaginar-te uns van Gogh un Picasso, un Degas, un Corot un Monet etc, penjats un al costat de l'altre? Doncs allà hi son, barrejats a la mateixa sala. A l'entrada de la sala hi ha La Mediterrània, de l'escultor Maillol. També una saleta amb pintures d'en Daumier. Mai li agrairé prou a l'Esther la seva insistència en voler que ho veiés. Un dia, quan puguis, vine a Zürich i hi anirem. Pots estar-te a casa meva. Parlo massa oi?"

-Al contrari Margarith, t'escolto molt a gust, en aquest lloc i sentint el que em contes. És interessant. Lo de'n Josep Grau no ho sabia. Sempre has tingut el do de saber parlar. Parlant no t'escoltes tu mateixa ni sona a presumpció. Em sento feliç escoltant-te.

Encara recordo, i crec que ho he tingut present, tot el que em digueres, aquell dia a Lachen, de l'Erich Fromm, de la seva filosofia. Ten recordes? Aquelles hores en aquell poblet, vora el llac, amb tu, les he recordades moltes vegades. Aquella conversa em va ajudar a comprendre la teva actitud davant la vida. No has pensat tenir fills? Família pròpia?

-Vaig fer tard. Vaig deixar-me portar massa lluny pels crits d'emancipació i vaig deixar de tocar amb els peus a terra. Vaig oblidar que com a ser humà m'ha tocat ser femella. Ara ja no sabria viure d'una forma diferent de com visc.

No n'hi ha prou en portar un fill al món i estimar-lo. S'ha de saber ser mare i a mi no m'ho varen ensenyar; o no vaig sentir interès per aprendre'n quan era el moment. He viscut molt dins d'escoles i molt poc en família. Dit d'una altra manera: No vaig comprendre a temps que, abans de tot, una femella ha d'aprendre a

fer el niu i tenir-ne cura, independentment de si pensa en fer-lo o no.

Ara em sento com aquell animal que ha viscut molts anys captiu i, en llibertat, corre perill de sucumbir. En el meu cas: de fracassar com a mare.

-Ho comprenc i t'admiro. Per mantenir aquesta, teva, posició, s'ha de ser valent i conseqüent. Si no estiguéssim aquí... Sento ganes d'abraçar-te Margarith.

-Jo, a tu, també.

FI

Pere Vergés i Villalonga.

Vilanova i La Geltrú, i Zürich. Maig - Octubre de 1998